

e-PREVENGA

El recurs preventiu com a mitjà de coordinació d'activitats preventives

**MÚTUA
INTERCOMARCAL**

#LaMútuaDeLesPersones

Assessorem i orientem en la integració de la prevenció de riscos laborals

**MÚTUA
INTERCOMARCAL**

#LaMútuaDeLesPersones

MÚTUA INTERCOMARCAL

Mutua Colaboradora con la Seguridad Social nº 039

Copyright propiedad de la Asociación para la Prevención de Accidentes (APA).
Portuetxe, 14 | Edificio Ibaeta - 20018 San Sebastián.
www.apaprevencion.com

Prohibida la reproducción total o parcial de esta publicación,
sin expresa autorización del propietario del copyright.

Plan general de actividades preventivas
de la Seguridad Social 2018

INTRODUCCIÓ

El RD 171/2004 estableix com a necessitat la cerca d'un equilibri adequat entre la seguretat i la salut dels treballadors i la flexibilitat en l'aplicació del contingut d'aquesta norma, amb la finalitat de reduir la sinistralitat laboral. Amb aquesta clara intenció, els objectius fixats en el RD 171/2004 s'orienten a garantir:

- L'aplicació coherent dels principis de l'acció preventiva.
- L'aplicació correcta dels mètodes de treball.
- El control de les interaccions de les diferents activitats.
- L'adequació entre els riscos i les mesures aplicades.

La Coordinació d'Activitats Empresariales (CAE) no ha de plantejar-se com una actuació puntual, sinó com un procés integrat dins del sistema general de gestió de l'empresa. És per això que resulta imprescindible aconseguir un equilibri adequat entre les necessitats generades per la concurrència d'empreses i els

recursos i mitjans utilitzats per satisfer-les.

En aquest sentit, establir els mitjans de coordinació adequats és imprescindible per aconseguir els objectius de la CAE de manera eficaç i eficient.

1. MITJANS DE COORDINACIÓ

Els mitjans de coordinació són les eines que tenen les empreses per aconseguir els objectius de la coordinació d'activitats preventives. Alguns d'aquests mitjans estan recollits en el propi RD 171/2004, (per exemple, reunions periòdiques entre les empreses concurrents) però molts neixen de les necessitats i experiències de cada empresa.

Ha d'entendre's com a **mitjà de coordinació** tota mesura que s'introdueix en qualsevol de les etapes del procés amb la finalitat de garantir la consecució de l'objectiu de la CAE d'una forma eficient. Aquests mitjans han de permetre l'intercanvi fluït d'informació entre les empreses concurrents i facilitar les bones pràctiques en matèria de seguretat.

Cada empresa haurà de valorar si els mitjans citats en el RD 171/2004 són apropiats per a les seves circumstàncies i, si no fos així, haurà d'establir aquells que consideri més adequats per a la seva situació concreta. Per escollir els mitjans de coordinació caldrà tenir en compte, entre altres factors, el grau de perillositat de les activitats que es desenvolupin al centre de treball, el nombre de treballadors de les empreses presents al centre de treball i la durada

prevista de la concurrència de les activitats.

Tal com s'indica en el preàmbul del RD 171/2004, l'elecció dels mitjans més adequats "exigirà una implicació real en la coordinació d'activitats empresarials que allunyarà un sempre ben censurat compliment merament formal".

Considerant tot l'anterior, sembla coherent que la iniciativa a l'hora de determinar els mitjans de coordinació parteixi de qui actua com a nexa entre les em-

preses i els treballadors autònoms presents al centre de treball, ja que és qui coneix les circumstàncies del lloc de treball, com també les principals característiques de les diferents empreses implicades. Per això, el RD 171/2004 estableix com a subjecte responsable de prendre la iniciativa a l'empresari titular amb

Ha d'entendre's com a mitjà de coordinació tota mesura que s'introdueix en qualsevol de les etapes del procés amb la finalitat de garantir la consecució de l'objectiu de la CAE d'una forma eficient.

treballadors al centre o, si no n'hi ha, a l'empresari principal.

L'empresari titular o, si escau, l'empresari principal, haurà d'acordar els mitjans de coordinació més adequats en cada cas amb totes les empreses concurrents; tenint en compte, amb caràcter previ a l'inici dels treballs, quins treballs faran i com es duran a terme.

La selecció dels mitjans de coordinació establerts per garantir la seguretat i la salut durant la concurrència d'empreses en un mateix centre de treball s'ha de comunicar als treballadors implicats.

L'empresari titular o, si escau, l'empresari principal, haurà d'acordar els mitjans de coordinació més adequats en cada cas amb totes les empreses concurrents; tenint en compte, amb caràcter previ a l'inici dels treballs, quins treballs faran i com es duran a terme.

2. DETERMINACIÓ DELS MITJANS DE COORDI-

Els mitjans de coordinació poden ser humans i materials i, com ja s'ha comentat, per a la seva selecció caldrà tenir en compte, entre altres factors, el grau de perillositat de les activitats desenvolupades al centre de treball.

Els mitjans de coordinació d'activitats preventives que poden seleccionar-se són:

Intercanvi d'informació i de comunicacions entre les empreses concurrents (Art. 18 LPRL). S'ha d'informar a tots els treballadors sobre:

- Els riscos **per a la seguretat i la salut** que deriven del seu lloc de treball específic i que afecten a l'empresa.
- Les **mesures de protecció i prevenció** per evitar els riscos identificats.
- Les **mesures d'emergència**. (Art. 20 LPRL). S'adoptaran les mesures necessàries en matèria de pri-

mers auxilis, lluita contra incendis i evacuació dels treballadors. Els treballadors han de tenir la formació necessària i el material adequat.

Celebració de **reunions periòdiques** entre les empreses concurrents.

Celebració de **reunions conjuntes dels comitès de seguretat i salut** de les empreses concurrents.

Impartició **d'instruccions preventives**. Aquesta tasca sol recaure en el coordinador d'activitats empresarials i és molt recomanable que es deixi constància per escrit d'aquestes instruccions, mitjançant el llibre d'incidències, actes de reunió, etc.

Establiment de **procediments d'actuació** on es recullin les mesures preventives específiques per evitar els riscos de major envergadura o perillositat.

Presència d'un **recurs preventiu** per cada empresa concurrent.

Designació d'un o més **coordinadors d'activitats empresarials**. La funció d'aquesta figura serà, entre altres, l'intercanvi de tota la informació facilitada per cadascuna de les empreses concurrents.

Designació d'un o més **coordinadors d'activitats empresarials**. La funció d'aquesta figura serà, entre altres, l'intercanvi de tota la informació facilitada per cadascuna de les empreses concurrents.

La designació d'una o més persones encarregades de la coordinació de les activitats preventives es considerarà mitjà de coordinació preferent quan concorrin dues o més de les següents condicions:

- Quan una de les empreses concurrents realitzi al centre de treball activitats o pro-

cessos reglamentàriament considerats com a perillosos o amb riscos especials, que puguin afectar la seguretat i la salut dels treballadors de les altres empreses presents.

- Quan existeixi una dificultat especial per controlar les interaccions de les diferents activitats desenvolupades al centre de treball que pugui generar riscos qualificats com a greus o molt greus.
- Quan existeixi una dificultat especial per evitar que es desenvolupin al centre de treball, de manera successiva o simultània, activitats incompatibles entre elles des de la perspectiva de la seguretat i la salut dels treballadors.
- Quan existeixi una complexitat especial per a la

coordinació de les activitats preventives com a conseqüència del nombre d'empreses i treballadors concurrents, del tipus d'activitats desenvolupades i de les característiques del centre de treball.

Per a l'execució d'un únic treball poden seleccionar-se diferents mitjans de coordinació, atenent a les circumstàncies que concorren en cadascuna de les etapes o fases del treball. Així, a més dels mitjans de coordinació utilitzats en l'etapa de planificació (com el propi intercanvi d'informació o la celebració de reunions), també s'han de contemplar mitjans de coordinació per a una adequada organització dels treballs i un eficaç control dels mateixos. En ocasions, la mera supervisió de l'activitat evitarà un intercanvi documental ineficaç.

Atenent a aquests criteris, en funció del nivell de desenvolupament en què es trobin els treballs, poden establir-se els següents mitjans de coordinació:

- Inici dels treballs: reunió de coordinació on es revisin conjuntament els procediments de treball i es verifiqui que tots els treballadors disposen de la informació i suficient necessària per a l'execució de les diferents tasques que cal desenvolupar.

Aquesta reunió inicial serà també el moment idoni per organitzar adequadament les tasques

- Desenvolupament dels treballs: en aquest moment serà necessari establir mitjans de comunicació que permetin canalitzar totes les incidències que es puguin presentar, com també aclarir qualsevol indefinició sobre les instruccions i els procediments de treball.

Per a l'execució d'un únic treball poden seleccionar-se diferents mitjans de coordinació, atenent a les circumstàncies que concorren en cadascuna de les etapes o fases del treball.

3. EL RECURS PREVENTIU EN LA CAE

La figura del recurs preventiu apareix regulada en l'article 32 bis de la Llei 31/1995 de Prevenció de Riscos Laborals. En aquest article es determinen quines són les situacions en les quals l'empresa ha de designar un recurs preventiu:

- Quan els riscos puguin veure's agreujats o modificats en el desenvolupament de l'activitat, per la concurrència d'operacions que facin precís el control de la correcta aplicació dels mètodes de treball.
- Quan es realitzin activitats que reglamentàriament siguin considerades com a perilloses o amb riscos especials.
- Quan la Inspecció de Treball i Seguretat Social requereixi la necessitat d'aquesta presència, si les circumstàncies del cas així ho exigissin a causa de les condicions de treball detectades.

La LPRL no fa referència a la concurrència de diferents empreses al centre de treball, sinó que esmenta la concurrència d'operacions diverses que es desenvolupen de manera successiva o simultània.

L'activitat i la perillositat de la tasca són les que determinen la necessitat de presència d'un recurs preventiu, que ha de controlar

la correcta aplicació dels mètodes de treball. Per tant, el recurs preventiu ha d'estar present i supervisar aquestes tasques, intervenint una o diverses empreses en l'execució de les mateixes.

D'altra banda, en el desenvolupament que realitza el RD 39/1997 de la figura del recurs preventiu en l'article 22 bis, punt 9 s'estableix que quan existeixin empreses concurrents al centre de treball que realitzin operacions concurrents, els riscos de les quals puguin veure's agreujats, com també activitats o processos perillosos o amb riscos especials, l'obligació de designar recursos preventius per a la seva presència al centre de treball recaurà sobre l'empresa o les empreses que realitzin aquestes operacions o activitats.

Així mateix, estableix que, si són diverses les empreses que realitzen aquest tipus de tasques amb risc especial, cadascuna haurà

de nomenar un recurs preventiu i entre tots els recursos preventius hauran de col·laborar.

També imposa l'obligació de

L'activitat i la perillositat de la tasca són les que determinen la necessitat de presència d'un recurs preventiu, que ha de controlar la correcta aplicació dels mètodes de treball.

col·laboració dels recursos preventius amb les persones encarregades de la coordinació d'activitats empresarials de l'empresari titular del centre de treball.

Per tant, als centres de treball on concorrin diverses empreses, hauran d'existir recursos preventius només quan es donin els supòsits comentats. Els recursos preventius seran nomenats únicament per les empreses que realitzin tasques contemplades en aquests supòsits, la qual cosa implica que no en totes les situacions de concurrència d'empreses ha d'existir la figura d'un recurs preventiu. A més, en aquelles situacions en les quals sí que hagi d'existir aquesta figura, no totes les empreses concurrents tenen l'obligació de nomenar-la.

D'altra banda, el Reial Decret 171/2004 recull la possibilitat que els recursos preventius desenvolupin les activitats pròpies de la coordinació d'activitats empresarials.

Aquesta possibilitat pot considerar-se basada en l'obligatorietat que el recurs preventiu estigui present al centre de treball, encara que la seva posada en pràctica pogués no ser senzilla, ja que les funcions del recurs preventiu i les del coordinador d'activitats empresarials no són les mateixes.

El recurs preventiu ha de tenir una dedicació exclusiva al control de les operacions per a les quals ha estat nomenat mentre aquestes s'estiguin exercint. La seva missió no és vigilar l'acompliment de totes les mesures previstes per a la coordinació d'activitats empresarials, sinó només aquelles on es determini que ha d'estar present el recurs preventiu.

D'altra banda, per ser nomenat com a recurs preventiu, el treballador ha de disposar de la qualificació i l'experiència suficients, com també de formació de nivell bàsic, com a mínim, en matèria de prevenció de riscos laborals. No obstant això, el Reial Decret 171/2004 requereix que la formació en matèria de prevenció de riscos laborals del coordinador d'activitats empresarials sigui, com a mínim, de nivell intermedi.

4. FUNCIONS DEL RECURS PREVENTIU EN LA CAE

Els recursos preventius encarregats de la coordinació de les activitats preventives tindran les següents funcions:

- Afavorir l'acompliment dels objectius previstos en la coordinació d'activitats empresarials per a la prevenció dels riscos laborals.
- Servir de via/canal per a l'intercanvi de les informacions que, en virtut de l'establert en aquest reial decret, han d'intercanviar-se les empreses concurrents al centre de treball.
- Qualsevol altra encomanada per l'empresari titular del centre de treball

Per poder desenvolupar adequadament les funcions encomanades, els recursos preventius encarregats de la coordinació estaran facultats per:

- Conèixer les informacions que han d'intercanviar-se les empreses concurrents al centre de treball, com també qualsevol altra documentació de caràcter preventiu que sigui necessària per a l'acompliment de les seves funcions.
- Accedir a qualsevol zona del centre de treball.

Els recursos preventius encarregats de la coordinació hauran d'estar presents al centre de treball durant el temps que sigui necessari per a l'acompliment de les seves funcions.

- Impartir a les empreses concurrents les instruccions que siguin necessàries per a l'acompliment de les seves funcions
- Proposar a les empreses concurrents l'adopció de mesures per a la prevenció dels riscos existents al centre de treball que puguin afectar els treballadors presents.

Els recursos preventius encarregats de la coordinació hauran d'estar presents al centre de treball durant el temps que sigui necessari per a l'acompliment de les seves funcions.

Per il·lustrar millor tot l'anteriorment descrit, es proposa veure els següents vídeos sobre els mitjans per a la coordinació d'activitats empresarials:

<https://www.youtube.com/watch?v=AlbB3w862WU>

<http://www.lineaprevencion.com/lptv/video/gestion-documental>

MATERIAL DIVULGATIU

Cartell

apa

**EL RECURS PREVENTIU:
NECESSARI PER A
LA COORDINACIÓ
D'ACTIVITATS
PREVENTIVES**

MÚTUA INTERCOMARCAL

The poster features a collage of images showing workers in safety gear and professionals in business attire reviewing documents and using a laptop. The text is presented in a vertical stack of colored boxes: a teal box for the title, followed by three green boxes for the main message, and a white box at the bottom with the logo.

Infografia

apa

**MITJANS DE COORDINACIÓ
D'ACTIVITATS PREVENTIVES**

- 01 Intercanvi d'informació entre empreses concurrents
- 02 Reunions periòdiques entre empreses concurrents o entre els comitès de seguretat o entre els empresaris i els delegats de prevenció
- 03 Impartir instruccions
- 04 Establiment del conjunt de mesures de prevenció de riscos en el lloc de treball
- 05 Presència de recursos preventius de les empreses concurrents
- 06 Designació d'un o més coordinadors d'activitats empresarials.

MÚTUA INTERCOMARCAL

The infographic is a vertical list of six numbered items, each with a colored icon and a brief description. The items are: 01 (blue speech bubble icon), 02 (orange calendar icon), 03 (blue megaphone icon), 04 (green shield icon), 05 (purple smartphone icon), and 06 (dark green person icon). The background is a light grey gradient.

ACTIVITATS PREVENTIVES DE LA SEGURITAT SOCIAL 2018

T'ho posem fàcil i et garantim resultats

Ens comprometem amb la prevenció i millora de les condicions de salut i treball posant al teu abast un equip tècnic que et facili la integració de la prevenció de riscos laborals.

Amb la voluntat d'oferir a les nostres empreses un assessorament i sensibilització en matèria preveniva de la màxima qualitat, disposem d'un equip de tècnics superiors en prevenció de riscos laborals que t'ajudaran en la reducció efecva dels accidents de treball i malales professionals. Tot caracteritzat pel rigor i un tracte personalitzat, èc i professional.

Consulta les [activitats preventives](#)

PREVENCIÓN10.es

Prevención10 és un servei públic gratuït d'assessorament en matèria de prevenció de riscos laborals per a microempreses i treballadors autònoms

El Ministeri d'Ocupació i Seguretat Social ha desenvolupat aquesta eina per ajudar els empresaris i treballadors autònoms a saber el que han de fer per prevenir els riscos laborals i complir amb la Llei de Prevenció de Riscos laborals.

[Accedeix a Prevencion10 aquí.](#)

PCAE

El Programa de Coordinació d'Acvitats Empresarials per a la Prevenció de Riscos Laborals (PCAE) és un canal de comunicació comú per a empresaris, gratuït, organitzat, accessible, universal i úl, posat a disposició dels empresaris per ajudar-los en l'organització i gesó de la prevenció de Riscos Laborals quan concorrin amb altres empresaris o autònoms en un mateix centre de treball.

Pots accedir a PCAE [fent clic aquí.](#)

**MÚTUA
INTERCOMARCAL**

#LaMútuaDeLesPersones

MÚTUA
INTERCOMARCAL
#LaMútuaDeLesPersones